

נבי מוסא ונחל אוג

עונה מומלצת: כל השנה (למעט ימים חורפיים בהם קיימת סכנת שיטפונות).

התאמה: משפחות מטיבי לכת

קושי מסלול: בינוני – קשה (כולל ירידות בסולמות)

אורך מסלול: כ- 7 ק"מ.

משך מסלול: כחמש שעות.

מפה: מפת סימון שבילים מספר 8, "צפון מדבר יהודה וים המלח"

(מהדורה אחרונה ומעודכנת ביותר הודפסה בשנת 2009)

הגעה מהמרכז: נסיעה לירושלים וממנה לים- המלח. כדי להגיע למסלול הארוך יש לפנות ימינה מהכביש 9 ק"מ אחרי פונדק השומרונים הטוב. השילוט יורה על נבי מוסא.

ציוד נדרש: נעלי הליכה טובות, כ- 3 ליטר מי שתייה לאדם, כובע, קרם הגנה משמש.

*** הכניסה לנבי מוסא מחייבת לבוש צנוע והתנהגות היאה למקום קדוש.**

הקפצת רכב לנקודת הסיום: נוסעים בכביש מס' 1 לעבר ים המלח עד צומת אלמוג ופונים לקיבוץ. ממש לפני הקיבוץ, במקום בו יש תפנית חדה של הכביש שמאלה, לעבר הקיבוץ ממשיכים 200 מ' בדרך עפר (סימון שבילים אדום) עד לצומת שבילים. כאן חונים.

אין הרבה מקומות בארץ שבהם מרגישים תחושת אקזוטיקה מדברית כפי שמרגישים במתחם נבי מוסא, בו לפי המסורת המוסלמית קבור משה. המתחם על קירות האבן העבים שלו, בית הקברות הגדול המשתרע סביבו, כיפות הפחוסות הכחולות, קמרונות הפתחים, מרצפות האבן השחוקות, הדקלים שפלי הצמרת הסוככים עליהן יוצרים תחושה מיוחדת במינה. ככל הנראה, המנהיג המוסלמי סלאח א-דין שחי במאה ה-12 היה זה שקבע את זיהויו של הקבר ויזם את מסורת העלייה לאחר שניצח את הצלבנים בקרב קרני חיטין והביא לנפילתה של ממלכת ירושלים הראשונה. ההשערה הרווחת היא שסלאח א-דין יזם את החג משום שחש שמא ינצלו צליינים נוצריים את הביקור בערבות הירדן הסמוכות ליריחו במהלך חג הפסחא ליצור מהומות או לנסות ולכבוש בחזרה את ירושלים. מעניין לציין שהעלייה לרגל לא נקבעת לפי לוח השנה המוסלמי, אלא לפי לוח השנה של הכנסייה האורתודוקסית. לימים, הפך המתחם שהיה מרכז סופי חשוב למעוז לאומני קיצוני, אולם היום שב הרוגע, ולצידו גם העליבות לשכון בו. כיום, לצד אנשי דת המתחזקים את המקום יש גם כאן מוסד פלסטיני לנגמלי סמים.

מעניין לסייר בבית הקברות ולבקר במתחם עצמו, שבמראהו הנוכחי נבנה במאה ה-13, על ידי הממלוך בייברס. יפה להציץ אל החדרים שבעבר המו עולי רגל, להשקיף על כיפות המתחם ועל נוף המדבר הנצפה מבעד לחלונותיו הקרועים. בדרך כלל לא ניתן להיכנס למסגד עצמו, אך אפשר להציץ אליו מבעד לחלונות ולראות את עמודי השיש הצלבניים המשולבים בגומחת התפילה וניצבים סביב הקבר עצמו.

ממש למרגלות נבי מוסא מתפתל בסתר ערוצו של נחל אוג, אחד הנחלים הפחות מוכרים של מדבר יהודה. הנחל חוצה את בקעת הורקניה שבקצה הצפוני שלה שוכן מתחם נבי מוסא ותוך כדי כך גם חוצה את שכבות סלע הביטומן, אותו סלע משקע המכיל בתוכו כמות גדולה של חומר אורגני שניתן להציתו. את הסלע המוזר, הבהיר כלפי חוץ והכהה בפנים תוכלו לראות בסביבות המתחם ולאורך ראשית ההליכה, לפני הגלישה לערוץ עצמו.

יותם יעקבסון

הרצאות, צילום וכתיבה, הדרכה בארץ
ולאורך נתיבי הסחר הקדומים באסיה

מרצפות המתחם המשויפות עשויות מאותו חומר ומסופר שעולי הרגל נהגו להבעיר את האבנים הללו ולבשל עליהן. גם כיום ניתן לשבור את האבן הרכה להריח את הריח המזכיר נפט העולה ממנה ואף לנסות להבעירה. מנבי מוסא יוצאים דרומה (שמאלה) לאורך הכביש המוביל אל עומק בקעת הורקניה. צועדים מרחק של כ- 2 ק"מ (בדרך חולפים על פני מתחם קבר קטן נוסף) עד למקום בו הוא חוצה את ערוץ נחל אוג ושם מתחילים לרדת במורד הערוץ (סימון שבילים ירוק!).

השביל עובר בערוץ עצמו, ההולך ומעמיק ככל שמתקדמים בו. משני עבריו סוגרים עליו מצוקי סלע גיר. בחלקו התחתון של הערוץ, אחרי שחולפים על פני דרך עפר החוצה אותו ולפני המוצא שלו לבקעת ים המלח יש לקפץ מעל כמה מפלים בעזרת סולמות מתכת ששלביהם קבועים בסלע (חלקם בגובה של כ-8 מטר). בנקודה שבה שב הערוץ ונפתח וזורם דרך קירות העפר הרכים והבהירים של תצורת חוואר הלשון, יש לשם לב לדרך עפר מסומנת אדום החוצה את הערוץ ולפנות בה שמאלה, לעבר קיבוץ אלמוג ואל נקודת הסיום.

עודכן בתאריך 30.5.2011

כל הזכויות שמורות © ליותם יעקבסון